

Specijalizirani brodovi neće istisnuti brodove „za sve“

Na ukupni svjetski promet rasutim teretom od 250 do 300 milijuna tona godišnje izgleda da otpada manje od 100 milijuna tona, na flotu trampera s ukupnom nosivošću od 30 milijuna tona, računajući tu i nespecijalizirane bulkcarriere, piše londonski »Observer«. Ipak situacija nije tako loša kako bi se moglo pomisliti. Unajmljivanje trampera po linijskim kompanijama za koje su brodovi za rasuti teret preveliki kao i problemi tonaže i gaza u mnogim svjetskim lukama onemogućit će totalno eliminiranje trampera. Može se smatrati da je današnja tonaža namijenjena brodovima za rasuti teret već dovoljno za njih.

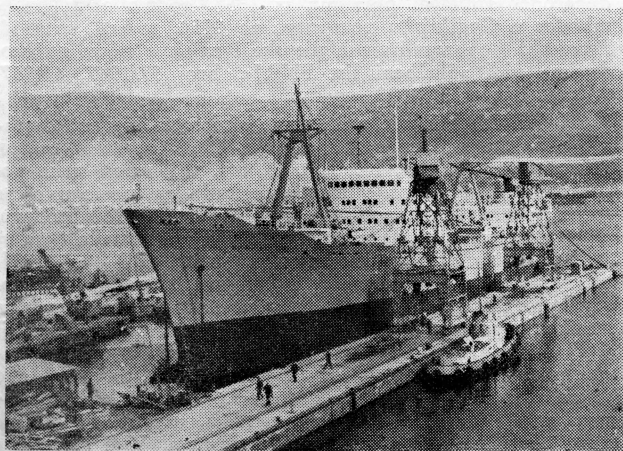
Brod »za sve« srednje tonaže, na primjer od 4.000 tona nosivosti, takmiči se danas sa specijaliziranim bulkcarrierom čiji je napredak vidan u toku posljednjih godina kako u pogledu brzine tako i tonaže. Tonaža, brzina i lakoća operacija s teretom izvor su ušteda koji zanima uvoznika rasutog tereta, a koji može utovariti velike količine u jedan mah. Što više od posljednjeg rata znatne oscilacije vozarina, koje su za krize dostigle astronomsku visinu da bi danas pale najniže, dovele su uvoznike rasutog tereta do toga da uslijed niskih troškova gradnje grade svoje vlastite brodove ili da podstiču nezavisne brodarkare da grade brodove, koje onda oni unajmljuju na dugi rok. To je osobito slučaj s velikim rudarskim i petrolejskim kompanijama. Potonje su već pred desetak god. počele graditi svoje vlastite flote. Pomorski prevoz petrolejskih proizvoda

sa više od 500 milijuna tona godišnje predstavlja polovinu svjetskog pomorskog prometa.

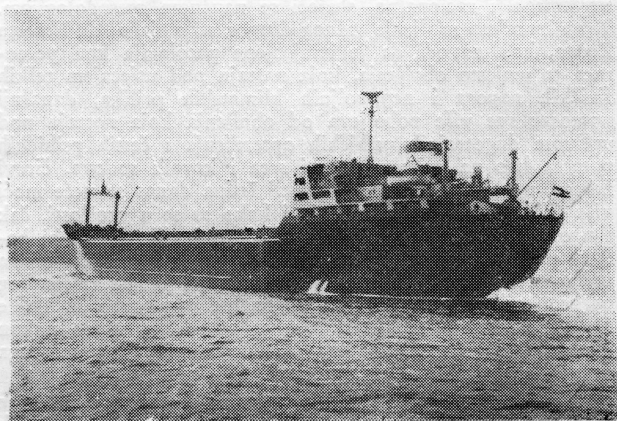
Na području prevoza rudače, koji sa više od 100 milijuna tona godišnje predstavlja samo 10 posto svjetskog pomorskog prevoza izgradnja specijaliziranih bulkcarriera pogodila je trampersku tonažu. Do ovih posljednjih godina taj su prevoz obavljati tramperji, unajmljeni na slobodnom tržištu. Ali od konca juna 1962. za taj posao već postoji flota od nekih 280 specijaliziranih rudačara s ukupno iznad 10 milijuna tona nosivosti, dok je 40 brodova ovog tipa sa ukupno milijun i 700 hiljada tona nosivosti bilo u gradnji.

U godini 1961. rudačari su obavili 50 posto morskog prevoza rudače. S druge strane u junu prošle godine postojala je flota od nekih 400 bulkcarriera sa 7 milijuna tona nosivosti, većinom brodova specijaliziranih za prevoz rudače dok je 215 bulkcarriera sa 5 milijuna i 300 hiljada tona bilo u gradnji. U 1961. brodovi ovog tipa prevezli su više od 12 milijuna tona ugljena, 7 milijuna tona žita i 5 milijuna tona drugog rasutog tereta.

Općenito uzevši bulkcarrieri ne ugrožavaju linijski promet, osim onih koji mogu prevoziti automobile. U toku posljednjih godina prevozači automobila osvojili su tržište i prevoze čitav teret automobila između Evrope i Sjeverne Amerike, ukrcavajući na povratku žito za koje računaju najniže vozarine.

Tramper — »brod za sve«

Rudačar — specijalizirani brod